

Szerkesztési iroda:

uri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmentetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénzek és
kiadása körüli panaszok bérmentve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 „	Fél évre 7 „
Negy. évre 3 „	Negy. évre 3.50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr., s minden következőknél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr.
Nyit-tér sora 15 kr.

A bank kérdés.

Pest, január 22.

(a.) Az osztrák nemzeti bank legutóbbi közgyűlésén Bécsben előterjesztett igazgatósági okmányok nálunk is újból napirendre hozták a régóta lappangó bankkérdést, melynek tárgyalását a képviselőház az ujonczozási és budgettörvény elintézése után fogja megkezdeni. Ideje, hogy a nagyfontosságú ügy a közvélemény minden árnyalatának figyelmét komolyan s behatóan foglalkoztassa, mikép ha majd kenyértörésre kerül a dolog, mindenki kellő tájékozottsággal bírjon felőle.

Az osztrák nemzeti bank 1816-ban kapta Ferencz császártól szabadalmát és pedig ötven esztendőre. Tudvalevő dolog, hogy azon időben a Metternich-féle kényuri politika nehezdedett Magyarországra, országgyűlések nem tartattak s hazánk alkotmánya egészen kiforgatott érvényéből. Ekkor az új osztrák bank is felhasználta az alkalmat, hogy Magyarországot jegyeivel elárasssa. E jegyek képezték nálunk a kevés érczpénzen kívül a pénzforgalmi eszközöket s tényleg mindazon jogokkal bírtak, melyekkel Ausztriában fel voltak ruházva. Midőn 1825-ben az országgyűlés összeült, hosszú és heves viták fejlődtek ki a bankkérdés felett s a követek inkább rendezetlenül hagyták az 1811-iki devalvatio által felforgatott magán-pénzviszonyokat, mintsem hogy az osztrák nemzeti bank szabadalmát — mint a bécsi kormány követelte — Magyarországra nézve kötelezőnek elismerték volna.

Az országgyűlés tiltakozását azonban a bécsi kormány nem vette figyelembe s így a nemzeti bank jegyei Magyarországon is akadálytalanul circuláltak. Hogy 1848-ban a bank minő izgatott szerepet játszott, hogyan lovalta fel a bécsi kormányt a pesti ellen, hogyan akarta az utóbbinak zavarait kiszákmányolni s tőle a nemzet jogát egy tál lencsért kicsikarni, arról történelmünk lapjai szomorú felvilágosítást nyújthatnak. A szabadságharc végével a nemzeti bank buzája Magyarországon ismét dus virulásnak indult. Minden kereskedő és iparos tudja, minő önző módon aknázták ki a bank hatalmát, hogyan centralizálta az egész monarchia pénzügyeit Bécsben, mi mostohán viselte magát nemcsak a magyar, hanem minden tartományi ipar és kereskedelem iránt. Itt még csak két mozzanatot kell kiemelni. Először a hatvanas években a bank privilegiuma 1876-ig kiterjesztetett; másodsor a kiegyezés alkalmával kimondattat, hogy a bécsi bank tisztán osztrák, nem pedig közös pénzintézet.

A fennebbiek eléggé indokolják azon — minden hazafi szívében élő forró óhajt, hogy Magyarország pénzügyei függetlenitessenek Bécsről, és pedig egy magyarral nemzeti bank alapítása által. Három akadály tolu ezen óhaj teljesítése elé: 1) a 312 milliónyi állami papírpénz, mely forgalomban van; 2) az osztrák bank azon joga, hogy jegyeit ezüstre beváltani nem köteles, miáltal a jegyek csak 15—20 százalék agióval fogadtatnak el a külföldön; 3) azon 80 milliónyi adósság, melylyel az állam az osztrák banknak tartozik. Óriási fontosságú akadályok ezek, melyek miatt az országos bankenquete, mely a múlt évben tanácskozott, azon indítványt tette, miszerint 1876-ig Magyarország egyezzen ki a nemzeti bankkal s a négy évi időt azon előkészületek megtételére fordítsa, melyek egy önálló magyar bank alapításához szükségesek. Megvalljuk, hogy azon esetre, ha a bécsi bankkal viszonyainknak s közgazdasági érdekeinknek legalább részben megfelelő egyezményt lehetne kötni, ezen indítvány elfogadása nem lenne épen czélszerűtlen. Ugy látszik azonban, hogy a bécsi bankkal józan egyezséget kötni nem lehet.

E bank Magyarországgal szemben nem akar a paritás, az egyenjogúság álláspontjára állani; Magyarországot jövőre is colóniának akarja tekinteni, melyet kénye kedve szerint terrorizálhat, zsákmányolhat ki.

Az ilyen intézettel pactálni nem igen lehet. Azért vegyük szemügyre a második eshetőséget s gondoskodjunk komolyan egy magyar nemzeti bank feállításáról. A nehezségeket le kell, le lehet küzdenünk; az alaptőke előteremtése akadályokba ütközni nem fog, habár a magyar közgazdaság érezni is fogja a háromféle, különböző értékű pénzjegy forgásának bajait, ezek még sem lesznek oly nagyok, nem lesznek oly kiállhatatlanok, mint az osztrák bank mostani terrorismusa. Egy kis lemondás mindenestre kell a magyar bank alapításához, de reméljük, hogy a hazai közönség nyugodtan viselné el az új intézmény ideiglenes bajait azon biztos reményben, hogy azokat tartós áldás fogja követni, hogy ezen pillanatnyi bajok nélkül a magyar pénzügyek függetlenítésének nagy czéjához el nem juthatunk. —

Dalárda-ügyünk.

Arad, január 23.

Ma, midőn dalegyletünk újjászervezésének előestéjén állunk, talán nem lesz időszertűlen az egyet ép annyi szép remény és sikertől körülfogva kezdődött, mint kietlenül végződő életszakára egy rövid visszapihlantást vetni; s ha a két véglet ténylező okait felismernünk sikerült, azokból az egyet újjászervezésénél s általában jövőbeni vezetésénél, tanulságot venni, — mindenkinél, kit a magasztos ügy érdekel. — erkölcsi kötelességét képezi.

Midőn a dalegyletünk sorsáért buzogó férfiaknak, dalárdánk pécsi és pesti dicsőséges versenyi és városunk közönségének a legfőbb fokig kedvenczvé váltá után, csakhamar annak rohamos léptű gyengülését fájdalmasan kellett tapasztalniok; — és midőn egyes lelkes ügybarátok minden törekvése a hanyatlásnak gátot vetni, a dalárda iránt hűledező félben levő közérdekeltséget ismét felkelteni, s az egyletet előbbi virágzó állapotjába fölemelni hasztalanul törekedvén, — eme leverő helyzet okait kutatni kezdték: egyéb csekélyebb jelentőségű dolgokon kívül a hanyatlás fő okát a majdnem kivétel nélkül a közönség részvételtségében vélték feltalálni, — ismét és ismét megújítván ama régi időkből származó keserű panaszt, hogy a magyar közönség ügybuzgalma mindenben a szalma-láng gyorsaságával gyulad föl és alszik ki, hogy a magyar közönség, mihelyt valami vállalkozás, egyesülés, vagy kezdeményezés pártolása, az egy vagy más iránybani tüntetés ingere és dicsőségével nem jár, attól részvétét csakhamar megvonja; szóval, hogy közönségünk a zajtalanabb pályafutásu, az állandóság által nagyra növelhető bár még oly magasztos társulásokra is benső szükségét érezni nem képes; és az aesthetikai belbecsével bíró, a kebel világát meggazdagító művészeti törekvéseket csak is ezekben s ő értékkért szeretni és művelni — magában erkölcsi szükségét nem érez.

Nem tagadom ugyan, hogy a magyar közönség — de talán minden közönsége a világnak — legalább a nem rég múlt években örömeitől juttalmazta kegyével az oly kezdeményezéseket, melyek egyebekben fölül, még a hősiesség és a tüntetés gyönyörűségével is hálálta meg a pártolást; valamint azt is fájdalmasan kell bevallanom, hogy közönségünknek ama nagyszerű érdekeltséget a szépművészetek, a zene, a színészet, a dal, a tornászat, stb. iránt nem tapasztaljuk, melynek a művelt külföldön oly felemelő jelenetei ugyszólva mindennapiak; ahol — mint például Németországon, a dal- és énekegyletek összetalálkozása valóságos általános nemzeti ünnepek jellegű és az őskori olimpiádok nagyszerűségét tájálják elénk; s ahol az énekegyletek a művészet magasságáig emelkedve föl, a zenészetnek melegágyai, sőt iskolái, a nemzet zeneérmelmének irányzóivá lettek; —

ugy hogy dalegyletek és nemzet egymást kölcsönösen áthatva, egy oly hatalmas kizáró szellemet fejlesztenek ki, mely Németország saját határain is keresztül törve, más népek zenevilágát is absorbeálással fenyegeti, — és már különösen magyar nemzeti zenénk gyöngye csemetétjét hűn ápoló magyar zeneértőinket is aggodtatni kezdi; de azt egyenesen tagadom, hogy az aradi dalárda s általában dalegyletünk hanyatlását a közönség részvételtsége idézte volna elő; holott épen ellenkezőleg: a részvétlenséget idézte elő a hanyatlás.

Bizonyos, hogy dalárdánk a pécsi és pesti országos dalárversenyek idejében a tökély igen szép fokán állott, úgy hogy a hazai többi dalárdákhoz viszonyítva, a győzelem babérjait teljesen megérdemelte.

De az is bizonyos, hogy talán eme győzelmei által elkábítva, a dicsőség fél útján nyugalomba helyezkedett és kitartó buzgalommal a további tökélyesülés felé haladni megszűnt; — pedig hogy körünkben minden megállapodás a visszaeséssel egy jelentőségű, fényesen bebizonyult épen a mi dalárdánkon, mely az aradi országos dalárversenyen 1867-ben a kisdud holdm.-vásárhelyi, később pedig a lippai vidéki dalárversenyen a még alig keletkezett aradi ifjusági dalárda elől a művészet babérját többé elnyerni nem bírta.

Ime, azon ok, mely — meggyőződésém szerint — dalárdánk hanyatlását s a közönség részvételének, ugyszólván végképeni elenyészését előidézte, mert bármennyire buzogjon is valaki a szépért, és bármennyire át legyen is hatva azon tudattól, hogy a zene és dal a szív nemesítése, s a nemzet egységének a dal a zenében is kifejezése, erőre emelése, a nemzet társadalmi műveltségének elválaszthatatlan alkatelemét képezi; még sem lehet rosznéven venni, hogy közönségünk, például: „Lützow“-nak különben gyönyörű viszhangos „zerge vadász“ dalát vagy az ép oly szép mint naiv „hej kulipintyót“, a kedélyes „Schneider Fánit“ vagy a jóízű „Speis-czédulát“ stb. mindannyiszor meghallgatni, ezeken mindannyiszor jól mulatni, és azokat mindig megtapsolni, megjelneznii elég lelkierővel nem bírt.

Hogy dalárdánk művészeti hanyatlásának a főjelzett megállapodáson kívül még más okai is voltak, névszerint az egylet élén állott férfiak között olykor kitört egyenetlenségek, — főleg és mindenek fölött pedig önmaguknak az egylet tagjainak a dalárda sorsa iránti menthetlen indifferentismusa, s az ebből szükségképpen következett fejtelenség, tervnélküli kapkodás és botlások; — a dalművészetnek gyakran a korcsmákban dözsölő közönség mulattatására lett lealacsonyítása és némely dalároknak önmagukról megfélemedkezése; ezek következtében a közönség jobb osztálybeli tagjai mind az énekkar, mind a pártolók közül visszavonulása stb., és hogy ezen okok szép hírű dalárdánk elpusztulásának processusát még inkább sietteték; — mind ezek oly tények, miszerint bár felemlítésük itt-ott fájdalmas érzést keltend is föl, de épen most, midőn dalegyletünk egy új korszakát akarjuk megkezdeni — mely az előbbiek leg-szebb napjait visszaidézzé, sőt ha lehet felülmúlja; — midőn tehát a lejárt korszak hibáit az új korszakba is átvinni a legnagyobb véték volna — eme, habár fájdalmas dolgokat felemlíteni, az ügy iránti kötelességemnek tekinttem.

Ha ma, midőn dalegyletünket alapjainak véve újja szervezni akarjuk, ama hibákat, mik annak életerejét a lefolyt szak alatt felemésztették, az ügy magasztossága által igényelt erős akarat tal kiküszöbölni képesek leszünk; — ha egy műértő és az önfeláldozásig kitartó karnagyot megnyerni; az egylet élére a közbizalomban részesülő s a dalegylet sorsáért szívvel lélekkel érdeklődő, nem csak műkedvelő, de egyszersmind valóságos zenészeti szakférfiakat is állítani; magát a dalárdát a czél nemessége, a dalművészet fensége iránt lelkesülő, jól megválogatott tagokból összeállítani; az ügy vezetésében egységet és helyes irányt meghonosítani, s ekként az egyletet a művészet színvonalára emelni képesek leszünk: akkor benső meggyőződésém szerint Arad s vidékének hazafias érzelmű és művészet pártoló közönsége, még

nem tapasztalt lelkesedéssel fogja dalárdáját pártfogása alá venni, s azt, mint egykor a pécsi és pesti napokban, büszkén fogja sajátjának vallani!

Remetei Fülöp.

A „Delejtű“ írja: „A boldog magyaroknál, úgy látszik, mára csak a szokás, de természetesen minden új intézményt először jól legyaláznii, mielőtt még csak megközelítőleg ismernők is czélját, a részletekről tudomást venni meg egyáltalában fölöslegesnek tartjuk. Mikor aztán kifogytunk az ócsarló szavakból, bucsujáratot kezdünk tartani egyes notabilitásokhoz, alkalmatlankodunk mindenkinél, kiről a csacska hír némi befolyással beszél, hogy juttatna egy kis szerény állomást a gyalázott intézménynél. Ha aztán kérelmünk teljesítettik, a nótát előlrol kezdjük, s büszke önérzettel a kikoldult szerény állásról lemondunk.

Emlékezzünk csak vissza gyalázott honvédségünkre. Nem lett volna érdemes a magyar nevezetre, ki nem tudott legalább egy ujoszta csuf nevet feltalálni a gunyolásra. M kor aztán nagy erőfeszítéssel mégis létesült honvédségünk, tömegesen rohantak kérelmezni 1—1 tisztit bojtot, s a vaczi-utezán végig csörgött a kard egy darabig, míg végre megunva a dicsőséget, kezdtek bekövetkezni a lemondások.

A bíróságok szervezésénél újból elővették a szótárt, kiböngészendő egy tucsat ócsarló jelzőt; ki merete volna kezdetben nyíltan bevallani, hogy pályázni fog hitvány bürokratáságra, ő ki csak szabad népek szabadon választott bírāja tud lenni, de nem szolgálja a hatalomnak.

Jött aztán a pályázat, s tizszeresen meghaladta a folyamodványok száma a szükségesét egyének számát. Ez nem volt elég, de még valódi hajtóvadászatok rendezettek egyes befolyásos egyénekre, hogy pártfogásukat megszerezzék egy kis bürokrati állásra. Most aztán e téren is kezdődik újból a nóta s az új bírák, mielőtt elvállalt fontos feladatuk teljesítéséhez fogtak volna, tán még meg sem száradt első havi fizetésükről kiállított nyugtájukon a tenta, hozzá fognak lemondásuk megírásához, s a rövid dicsőség után félre vonulnak a sutba. Mi ennek az oka? Szerintünk más nem lehet, minthogy az illetők nem bírtak tudatával a kérelmezett s elnyert állás feladatának, s csak most, midőn már belátják, hogy elmulat az aranjuezi szép napok, mikor a bírónak nagyon elég volt, ha a futó vadat kapásra meg tudta löni, vagy négy szilaj csikót könnyű kocsiba fogva, ügyesen tudott kormányozni s hajtani oly gyorsan, hogy pár év alatt dus örökség mellett végső inséghez jutott el — látják be képtelenségüket. Most persze dolgozni kell, de hogy dolgozzék, a ki nem ért hozzá?

Azonban jó lett volna ezt eleve megfontolni, mikor tán néhány munkaképes egyén nagyon is szerencsésnek érezte volna magát, ha a lemondó urak helyeit elnyerheti, nig most már azok is másfelé néznek. Vagy az volt szándékuk: demonstrálni a lemondó t. uraknak, miszerint oly szerencse-gyermek, kiknek minden sikerült? No ekkor kár volt nagyon törni magukat; másképp is bebizonyíthaták volna a találó magyar közmondás izaz voltát, mely a tulszerencsés egyénekéről mond rövid, de tartalmas ítéletet.

Azt értenők, ha valaki egy idei hivataloskodás után, beleunva vagy kifárad a valóban terhes munkában, szabadulni vágyik attól, s reá nézve előnyös tán s mégis könnyebb életmódot keres, de így ideje-korán visszalépni, — csakis könynyelmű hányivetiségről tanuszkodik.

Annál szomorítóbb ezen tapasztalat, mert épen oly egyének, kik folyton jajgatnak igazságszolgáltatásunk zilált volta fölött; kik szakismerteiknél fogva, a legjobban beláthatnak, hogy épen a bírói állás az, mely nem tűri meg a gyakori váltakozást, épen ezek törek arra, hogy szerves rend igazságszolgáltatásunk körül ne létesíthet-hessék.

Több megfontolás, tisztelt hivatal-hajhászó urak, nagyobb lelkiismeretesség az önbírálatnál, s akkor aztán nem kell a kinevezés után azonnal a lemondás megírásához fogni, s igazságszolgáltatásunk hátrányai is kevesbedni fognak a tapasztalt, megállapodott bírák mellett; minék bekövetkeztét bizton reméljük, mint bekövetkezett derék honvédségünknel a tisztí kar tekintélye, honnét a pusztán kardesörtető tiszték már nagy részben elpusztultak.

Arad, január 23.

(Δ) A Lajtántulon jelenleg az u. n. a l k o t m á n y b i z o t t s á g tárgyalásai bírnak legtöbb jelentőséggel. Említve volt már, miszerint A u e r s p e r g miniszterelnök e bizottság előtt, mely a galicziai resolútióra nézve akarta tisztába hozni a helyzetet, azon kijelentést tevő, miszerint a kormány a galicziai resolútiót egész általános-ságban el nem fogadhatja, s csakis oly engedményekre kész, melyek a birodalom egységével és hatalmi-állásával megegyezethetők.

Az alkotmánybizottságnak ily körülmények közt, ha csak a lengyelekkel leendő kiegyezésnek, mely a Lajtantul legelőtérre kérdése lett, fonálát ketté nem akarta volna egészen szakítani, nem maradt egyéb hátra, mint egy 8 tagból álló albizottságot alakítani, hogy ez kísérje meg a lengyelekkel alkudozni és felfedezni a mentő-eszközt, melyre a kormány úgy látszik nem képes magától rájönni.

Ez albizottság tagjai: Zybliekiewicz, Rechbauer, Herbst, Brestl, Giskra, Demel és Janovsky.

Ez albizottság tegnap kezd meg működését. Bécsben, egy emman keltezt tudósítás szerint, általánosan az a nézet volt elterjedve, miszerint meg egyezés fog létrejöhetni a resolútiót illetőleg — feltéve, hogy a lengyeleknek tekintik azt ultimátum gyanánt. A lengyelek magatartása, főleg előadójuk Zybliekiewiczé, állítólag reservált és mérsékelt.

A végeredményt azonban be kell várunk, s erről bízhatlanul nem sokára fog is érkezni tudósítás; addig is nem mulaszthatjuk a kormány és az alkotmánypártok ezen kérdésben követett magatartását röviden commentálni.

A lengyelek, midőn az ismertes resolútiót a képviselőház elébe hozták, nyíltan és határozottan kijelenték, hogy mit akarnak. A miniszterium erre azt nyilatkoztatta ki, miszerint a követelményeket egész terjedelmükben jóvá nem hagyhatja, de semmi pozitívot nem mondott még sem a tehető concessiók mérvét illetőleg.

Az alkotmány-bizottság többsége még legjobban szeretné, ha egyáltalában nem kellene concessiókat tenni, mint ezt több tag irigylendő politikai naivitással ki is jelenté. Minthogy azonban arról van szó: hogy a reichsrath elválasztassék a landtagoktól, a más rész hajlandó volna gyengébb mérvű concessiókra ajánlatot tenni. Szerencsétlenségére — a Hohenwart-miniszterium a méltanyosság által követelt concessiókat már határozott formába önté volt, és ezzel, anélkül hogy jogtalan ellenkövetelést tett volna, nem csak a lengyelek, hanem a többi nemzetiségekhez is megkísérelte a közeledést. De a demel-nek azon szellemű megjegyzése után, miszerint a jelenlegi kormányának és reichsrath-i többségnek még a látszatot is kerülnie kell, mintha az előbbi kormány nyomdokait akarna lépni: a miniszterium és a többség igen kinos helyzetben van. Ha kevesebbet ajánlanak a lengyeleknek, mint Hohenwart, akkor egyezségre nem lehet gondolni; ha pedig többet ajánlanak — mindazt engedélyezniük kellene, amit maguk a lengyelek követelnek, s ez egy értelmű volna azzal, hogy önmaguk adjanak bizonyítékot eljárásuk abszurditására.

De ha a miniszterium, csak hogy a hinárból kimeneküljön, hajlandó volna a Hohenwart-féle javaslat értelmében megtenni a concessiókat, még akkor is kérdés, ha létre jöhet-e az egyezés.

Zybliekiewicz ugyanis, nem mulasztá el nyilatkozatra bírni a kormányelnököket az iránt, hogy mily árt leendő kész megadni a direct választások behozhatóságát.

Auersperg erre vonatkozólag, hivatkozva a trónbeszédre a következő nyilatkozatot tette az alkotmány-bizottság előtt: „A kormány teljes parlamentet akar létrehozni, és ennek elérését a kényszer-választási törvény segítségével reméli. Ha ez eléretett, akkor nézete szerint a galicziai egyezség létrehozásának útjában nem állna semmi akadály és akkor előjövend az idő, hogy a direct választások által a reichsrath a landtagoktól függetlenítessék.”

Csodálatos! Ugyanazon kormány, mely eltele nyilatkozott annak, miszerint a galicziai kiegyezés összevonassék a direct választások kérdésével, most egész kedélyesen kifejti a lengyelek előtt, miszerint adják előbb beleegyezésüket a képviselői-kényszerhez, hogy a kormány, ha ez uton függetlenítette magát tőlük, határozzon majd a felett, ha vajjon külön követeléseik jogosultságát el kell e ismernie vagy sem. Ha sikerülne az Auersperg-kormányának így lépve vezetni a lengyeleket, akkor hamar elérkeznék azon időpont is, midőn a reichsrathot nem csak a landtagoktól függetleníteni, hanem egészen rá lehetne ültetni a tartományok nyakára. Bármily jószándékai vannak is azonban Auersperg urnak, fenebb adott nyilatkozatával nem nagy politikai bölcseséget árult el.

Ha a lajtantuli helyzetet, egy a miniszterium mint az egyes pártokra nézve röviden jellemezni akarjuk: annyit mondhatunk — miszerint jelenleg úgy áll a dolog, hogy marad minden a régiben; tehát ez kiegyezés.

A franciaországi válságra a tegnap adottakon kívül a következő újabb tudósítás fekszik előttünk:

Páris, jan. 21. A „Journal Officiel” jelenti: Miután a miniszterek a nemzetgyűlés által a köztársaság elnöke iránt kifejezett bizalmi szavazatban szintén befoglaltatnak, azok Thiers felhívására újra átvesszik tárczaikat.

E szerint a válság egészen elmultnak tekinthető.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése jan. 22-én.

Elnök: Somssich Pál.

A kormány részéről jelen vannak: Pauler, Szilágyi J., Bittó, Lónyay gr.

A mult ülés jegyzőkönyve hitelesített.

Elnök beadja Matolay Etele, Zemplénmegye Sátoralja-Ujhely választó kerületében megválasztott képviselő megbízó levelét. (Eljenzés.) Az igazoló bizottsághoz utasítatik.

Gr. Karácsonyi Guidó végleg igazoltatik. Borlea Zsigmond beteg se miatt 6 heti szabadságot kér; megadatik. Melas Vilmos képviselői állásáról lemond; új választás rendeltek el.

Deák Ferencz benyújtja Pest városa kérvényét, melyben a Buda-pest és Ó-Buda özszekapcsolásáról szóló törvényjavaslatnak némely pontjai iránt észrevételt tesz. — A kérvényi bizottsághoz utasítatik.

Ürményi Miksa benyújtja az 55. sor-

jegyzékét a kérvényi bizottság által tárgyalat és bejelentett kérvényeknek. — Ki fog nyomtatni. Szilágyi József miniszter bemutatja az osztrák Lloydal kötött szerződést — a p. ü. bizottsághoz utasítatik.

Pavlovics István benyújtja az újvidéki szerb gymnasium patronatusának egy táviratát, mely így szól:

„Hitelesen értesülünk, hogy az országgyűlési pénzügyi bizottmány gymnasiumunknak az eddig élvezett pénzügyi megszüntetését és egy Újvidéken a szerbek érdekében felállítandó állami gymnasiumot javaslatba hozott; kötelességünk szent nevében tudomásra juttatjuk a magas országgyűlésnek, mikép biztos meggyőződésünk szerint a szerb nemzet az újvidéki nemzeti gymnasiumot minden esetben feltartandja és hogy a javaslatba hozott államgymnasium felállítására a szerbek kárára, nem pedig érdekükben történne.” Szólok ezt a mai napirenden levő újvidéki gymn. költségvetésével kapcsolatban kívánja tárgyalatni.

— A határozat ily értelemben mondatik ki.

Benedek Gyula bemutatja a központi bizottság jelentését a Siak patak szabályozására, miskolcz-diósgyőri, a budapesti összekötő vasut, valamint a gömöri iparvasutrá és végül Eszakerikával az iparvágányok iránt kötött szerződésre nézve. — Ki fognak nyomtatni.

Következik Pulszky Ágost indítványának tárgyalása az egyetemi magántanárak díjazása iránt.

A p. ü. bizottság ezt következő szövegben ajánlja elfogadtatni:

„Az ösztöndíjak és egyéb tanulmányi czélok czímének 1-ső rovata után következő tétel vétesék fel:

Oly egyetemi magántanárak jutalmazására, a kik elméleti szakot adnak a elő, a melyre nézve rendszeresített tanszéki vagy nem létezik, vagy betöltve nincs s a kiknek a tanári pályán megtartása, az illető facultas véleménye szerint kívánatos, 5000 ft.”

Vécsey Tamás midőn szívesen megszavazza ezen összeget, azon reményének ad kifejezést, hogy ez által valódi tudományos és nem párt érdeknek fognak jutalmaztatni. — A tétel megszavaztatik.

Tárgyalás alá kerül Paczoly János indítványa, melyben egy Ipolyásagon felállítandó polgári iskola épületének felemelése 45 ezer ftot és évi költségei fedezésére 12 ezer ftot kér megszavaztatni.

A p. ü. bizottság ezen ügyet a végrehajtás teendőinek hatásköréhez tartozónak itéli, és azért ezen indítványt oly utasítással véli kiadni a választás- és közoktatásiügyi miniszternek, hogy megvizsgálván a kérdésnek minden részét, ezen vizsgálat eredményéhez képest intézkedjék.

A p. ü. bizottság véleménye elfogadtatik.

A közép-tanodai tanáregylet kérvénye a közép-tanodai tanárok fizetésének felemelése iránt tárgyalásra kerülvén, erre nézve a p. ü. bizottság véleménye oda terjed, hogy átlátja a kérvényben felhozott indokok alaposágát és azért azon utasítással véleményezi ezen kérvényt a vallás- és közoktatásiügyi miniszternek kiadni, hogy a jövő évi költségvetésben tekintetbe vegye a kérvényben felhozott — mindenestre figyelemre méltó — indokokat, és iparkodjék a közép-tanodai tanárok fizetésének kérdését a tudomány és tanügy érdekének megóvása és az ország pénzügyi helyzetének szem előtt tartása mellett megoldani. A p. ü. bizottság véleménye elfogadtatik.

Makfalva Molnár György kérvénye, fiának a szobrászatban kiképzése iránt — Lázár Ádámnak ajánló felszólalása mellett, elintézés végett a cultuszminiszternek adatik ki.

Lázár Ádámnak indítványát, a csángó magyarok ösztöndíjait iránt a p. ü. bizottság azon utasítással kívánja áttétetni a cultuszminiszterhez, hogy az ösztöndíjak adományozásánál egyenlő feltételek mellett a csángó magyarokra is lehetőleg tekintettel legyen. Lázár Ádám újból ajánlja indítványát.

Pauler Tivadar kijelenti, hogy a menyiben alapítványok más feltételekhez nincsenek kötve, hanem pl. jó előmenetel és szegénységhez vannak kötve, azt hiszi, hogy a csángó ifjakat is részesíthetjük ösztöndíjakban, de külön kiváltságokban részesíteni őket nem tartja megegyeztethetőnek sem az alapítványok természeté, sem az igazság és méltanyosság érdekeivel.

Török Albert Lázár Ádám indítványát elfogadja, a mint van.

Orbán Balázs utal arra, hogy mig azok, kik az inség és absolutismus kergetget hozzánk, nálunk testvéri fogadtatásban és kitüntetésben részesülnek, addig a mi népünk elnevezetlene-dik, egész terjedelmében elfogadja Lázár indítványát.

Babes Vince szintén pártolja Lázár indítványát. Tancsics Mihály annál is inkább megajánlja a csángók számára Lázár indítványában kért összeget, mert az egyesült román országokban levő csángókat az eloláhosodás folytonos veszélyének látja kitéve. — Elfogadtatik a p. ü. bizottság véleménye.

Tárgyalatik a vallás- és közoktatásiügyi miniszternek a megyei temre vonatkozó pötelőterjesztése tárgyában beadott jelentés.

A pénzügyi bizottság megszavazásra ajánlja a kért 12 ezer forintot.

A ház ezen összeget megszavazza.

Tárgyalatik a magyar sorhadi csapatokhoz és haditengerészethez 1872-ik évben kiállítandó újoncz- és póttartaléki jutalékok megajánlásáról szóló törvényjavaslat.

Előadó: Királyi Pál.

Csanády Sándor nem járul a tárgyalás alatt levő törvényjavaslatához, mert nem akarja a nemzet virágát, az ifúságot zsákmányul dojni egy kőzöstyűgy hadseregnek és egy oly honvédségnek, mely ezen hadseregnek kiegészítő része.

B. Simonyi Lajos a törvényjavaslat címét nem tarja törvényesnek, s azt az 1867-iki törvény értelmében olyképvé kívánja megváltoztatni,

hogy az ne a magyar sorhadi csapatokról, hanem a magyar hadseregről szóljon.

Elfogadja a törvényjavaslatot általánosságban; fenntartja magának a részletesvitánál a kívánt módosítást megtehetni.

Körményi Sándor határozati javaslatot nyújt be az iránt, hogy az egyetlen gyermekek, még az esetben is, ha az apák vagy nagyapák kezesetképesek, csakis a honvédség póttartalékába sorozhatók be.

Elnök megjegyzi, hogy ezen határozati javaslat nincs összefüggésben a szőnyegen levő törvényjavaslattal.

Tancsics Mihály mindaddig, mig a kormány a gellérthegy fellegvárat le nem romboltatja; egyetlen egy újonczot sem szavaz meg. (Felkiáltások: Szavazzunk. — Hollán Ernő államtitkár szólni kíván. Felkiáltások: Szavazzunk.)

Péchy Tamás rosálja, hogy a kormány részéről nem szólal fel senki, dacára annak, hogy a törvényjavaslat ellenében több rendbeli észrevételek tettek. Pártolja egyébiránt b. Simonyi véleményét. (Balról helyeslés.)

Gr. Lónyay Menyhért miniszterelnök kijelenti ismételve, hogy a kormány részéről a felvilágosítások megadásával Hollán Ernő államtitkár bizott meg. Hogy a kormány tagjai közül senki sem szólal fel, annak kívánja tulajdonítani, hogy e tárgy már régi, s gyakran tétetett már e házban hosszas discussio tárgyává. (Jobbról élénk helyeslés.)

Királyi Pál előadó megjegyzéseket tesz Csanády és b. Simonyi ellenében. Az előbbi által mondottakra kijelenti, hogy a ház többsége e törvényjavaslat megszavazása által csak azon 10 évre kötött 67-ki szerződésnek kíván eleget tenni, melyet törvény által is szentesített. (Jobbról élénk helyeslés.)

A ház többsége a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

A részletes vitánál b. Simonyi, Lajos a czimre nézve azon módosítványt nyújtja be, hogy e kitélt helyett „a magyar sorhadi csapatokhoz” tétessék: „a magyar hadsereghez.”

A ház többsége e czimet b. Simonyi módosítványa ellenében a közp. bizottság javaslata szerint fogadja el.

A törvényjavaslat egyes szakaszai szintén a közp. bizottság javaslata szerint fogadtatnak el.

Körményi Sándor az általános vitánál beadott hat. javaslatát most kívánja tárgyalatni. Péchy Tamás e hat. javaslat kinyomtatását kívánja elrendelni.

Gr. Lónyay Menyhért miniszterelnök nézete szerint a hat. javaslat most nem tárgyalható, mert az e törvényjavaslattal nincs összefüggésben. Egyébiránt kijelenti, hogy a kormány részéről legközelebb egy törvényjavaslat fog az újonczosásknál előforduló visszaélések megállítására iránt beterjesztetni. E hat. javaslat akkor lesz tehát tárgyalandó. (Helyeslés.)

A ház a határozati javaslat kinyomtatását elrendeli.

Tárgyalatik ezután a központi bizottságnak jelentése az 1868-dik évi XL-dik t. cz. 12-dik §-ának és az 1878-dik évi XLI. törvényzikk 6-ik §-ának módosítása, illetőleg a honvédszolgálatok szaporításáról szóló törvényjavaslat tárgyában; továbbá ugyanezen bizottságnak jelentése a magyar korona országaira eső hadjuttalékoknak az 1869. évi népszámlálás alapján megállapításáról, illetőleg az 1868. XL. t. cz. 13-dik §-ának módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyában.

Mindkét törvényjavaslat ezen jelentések alapján van nélkül elfogadtatik.

Tárgyalatik ezek után a főrendiháznak üzenete, illetőleg módosítása az ipartörvényjavaslat tárgyában.

Az egyes szakaszokra nézve tett módosítások vita nélkül elfogadtatnak a ház által, csupán a 104. §-ra nézve tett módosítás idézett vitát elő.

E szakakra nézve a főrendiháznak módosítványa így hangzik:

104-ik §. utolsó kezdetében nem annyira a 104. §. megelőző intézkedéseinek, mint inkább a 105-ik §. általános szabályának látja megszorítását, s azért azt a 105. §-hoz véli hozzáadandónak. Miután azonban a bekezdés szövege a hirlapi biztosíték eltörlését is magában foglalja, — melyet a ház (eltekintve a kérdés érdemétől) az ipartörvény keretében tartozónak nem tart; s továbbá, hogy a horvát-szlavon országgyűlés autonóm hatáskörének feltétlen tisztelgetben tartása minden netalán keletkezhető aggodalom irányában hangsúlyoztassék: az említett bekezdést következőkévé véli módosítandónak, illetőleg a 105-ik §-t ekkép szövegezendőnek:

105. §. (E törvény hatálybalépésétől minden ezzel ellenkező törvények, rendszabályok és törvényes szokások érvényen kívül helyeztetnek.)

„Az 1848-diki XVIII. t. cz. azonban a nyomdák és könyomdák biztosítékaira vonatkozó rendelkezést kivételével továbbra is fenntartatik. Horvát-Szlavon országban pedig az ott fennálló sajtótörvények, mint amelyek iránti intézkedés a horvát-szlavon országgyűlés autonóm hatásköréhez tartozik, érintetlen maradnak.”

Az így megírt 105-dik §. pedig a törvény szabatosabb belső rendjének érdekében, a 103. után mint 104. §-ba volna teendő, minek folytán a mostani 104-dik §. — az utolsó bekezdés kihagyásával — 105-dik §-á válnék.

Györfly Gyula előadó: A központi bizottság részéről kijelenti, hogy e módosításhoz nem járulhat s ez ellenében a háznak már előbb hozott határozatát kívánja fenntartatni.

Szilágyi József földmívelés, ipar-s kereskedelmi miniszter: A főrendiháznak módosítványát elfogadja, mert nem tartja helyesnek azt, hogy e törvényjavaslatban döntessék el a cautió kérdése, mi okvetlenül a sajtótörvény megváltoztatását is maga után vonná.

Horn Ede: E nézettel szemben azt hiszi, hogy ezen intézkedésnek csakis az ipartörvényjavaslatban van helye, ugyanazért a közp. bizottság véleményét pártolja.

B. Orbán Balázs, Tancsics Mihály a főrendiház módosítványát visszautasítja, a közp. bizottság véleményét pártolják.

Csernátony Lajos: A magyar nyelv művelődése szempontjából kívánja a cautió eltörlését, ugyanazért pártolja a központi bizottság véleményét.

Mátyus Arisztid, Tóth Kálmán, Helfy Ignác és Györfly Gyula előadó a közp. bizottság véleményét pártolják.

A ház többsége a közp. bizottság véleménye ellenében a főrendiház módosítványát fogadja el.

B. Podmaniczky Frigyes: Mivel nézete szerint a házban elvileg nem ellenzik a cautió eltörlését csak a forma ellen van kifogás, ugyanazért egy törvényjavaslatot nyújt be a hirlapbiztosíték eltörlése iránt.

A törvényjavaslat ki fog nyomtatni s napirendre tüzetni.

Tárgyalatik a központi bizottság jelentése a főrendiháznak a vadászati törvényjavaslatra vonatkozó módosításai tárgyában.

Előadó: Ürményi Miksa.

A ház a főrendiháznak módosításait elfogadja, a másodiknak kivételével, melyre nézve b. Simonyi Lajos egy másik módosítványa fogadtatik el.

Ülés vége d. u. fél 3 órakor.

Andrássy gróf első bálja

Bécs, jan. 21.

A szombati nap estéjén a Ballplatzon levő öreg államcancelláriában fényes ünnepély ment végbe. Andrássy gróf és grófné nyitották meg első ízben szalonjaikat s mindazon fényes nevek, kiket Bécs felmutatni képes, siettek a szívélyes meghívásnak eleget tenni. Mintegy 680 meghívás becsátott ki s a mily terjedelműek a miniszteri palota elegans elfogadó termei, a hat terem mégis szűknek mutatkozott a sok vendég befogadására. 9 és fél órakor vette kezdetét a vendégek megérkezése s még 11 órakor egész a Daum kávéházig terjedt a kocsisor. A lépcsőzetben diszruhás szolgák képeztek sorfalat. A vestibule téli kerté volt átalakítva.

Az első teremben a házi ur és neje a legszívélyesebben fogadták az érkezőket. Andrássy gróf honvédezteleni öltönyt viselt, mellén a Szent István-rend nagy keresztje függött. A grófnő tengerzöldszínű ezüsttel átszőtt gáze-ruhában volt. A vendégek közül csak a legnevezetesebbeket is felemlíteni annyit tenne, mint a bécsi aristocrazia és politikai kitűnőségek névsorát lemásolni. Az egész hölgykoszorúból, mely az udvari bálakon jelen szokott lenni, alig egykedő hiányzott. Fehér és kék voltak a fűszinek, a rózsaszínű a bajor Trautmannsdorff grófné és Hammerstein bárónő képviselték. Jelen voltak Ágost kőbúri, Gusztáv weimari hercegek, Schwarzenberg A., Zenberg Coloredo, Czartorisky, Eszterházy, Taxis, Jablonowsky hercegek, Potoczki, Lamberg, Thun Leo, Chotek, Crenneville, Grüne, Haller, Auersperg, Festetich, Zich, Lichtenstein, Salm, Wickenburg, Lodron, Pergen, Reverte, Waldstein, Traun, Larisch, Hardegg grófok, Sina báró, legtöbbször nejeikkel és leányaikkal, itt volt a diplomatiái kar teljes számban és ezek között Nowikoff és Falbe nejeikkel, itt volt valamennyi Bécsben időző miniszter, osztályfőnök és követek, Maroicic és Schmerling tábornokok, a tábornokok egész seregével; Hopfen, a képviselőház elnöke és minden pártbeli számos képviselő, mint Giskra, Herbst, Kuranda, Rechbauer, Mende, Grocholski, a külügyi miniszterium udvari és osztálytanácsosai stb.

Mivel a polgár-bál ugyanazon időben tartott, s ezt az udvar jelenlétével megtisztelte, a legmagasabb vendégek megérkezte 11 óráig halasztott el. Csak Ferencz modenai főherczeg, és Károly Ferdinánd főherczeg nejeikkel jelentek meg korábban és a császárné ő felsége küldötte volt korábban Nopcsa báró főudvarmestert és Goes grófnét. A császár fogadására Andrássy gróf és grófnő az első lépcső osztályig mentek. Ő felsége kegyesen kezelt a gróffal és a grófnénak karját nyújtotta, hogy a terembe kísérje, hol mindnyájan hódolattaljesen tisztelgetek. Egyidejűleg az uralkodóval Lajos Victor, Albrecht, Vilmos és Rajner főherczegek érkeztek meg udvarmesterekkel és Bellegarde és Pejasevics grófok és számos segédekkel; Weber báró helytartó és dr. Felder polgármester szintén akkor érkezett.

Ő felsége a házi asszony karján végig lépdelt a táncszéken, melyben a párok már tíz óra óta vígan lejtettek, és a házi asszony szobáiban foglalt helyet, hol a legkönnyűdebb módon cerele tartott, miáltal a főherczegek az egyes termekben jártak. E pillanatban tetőpontját érte az ünnepély, a körözés a termekben majdnem lehetetlenségé vált. 12 órakor, tehát több mint egy órai időzés után elhagyá ő felsége az ünnepélyt, miután előbb a házi ur hályanyilvántását a legszívélyesebb módon azon biztosítással viszonzotta volna, hogy örömmel időzött e körben.

Az éj hátralevő részét a táncmulatság és egy kitűnő vacsora töltötte be, melyben még több száz vendég vett részt, miután a dusan ellátott buffetek már addig is élénken igénybe vétettek. Hogy Andrássy gróf első estélye egyszerűsége az első rangot foglalja el a társaság eddigi báletélyei között, és hogy az mintegy oratói képezett a szeretetreméltó háziasszony iránt, azt egyhangulag elismerik.

„P. N.”

A szász népoktatási törvényjavaslat.

Németországban oly nagy figyelmet fordítanak a népoktatási törvényhozásra, hogy el lehet mondani: „nulla dies sine linea.” Legújabb alkalmunk volt a legújabb szász népoktatási törvényjavaslatot látni és a következőkben adjuk főpontjait.

A szász népoktató földadata: az ifjúságnak oktatás, gyakorlás és nevelés által erkölcsös-vallásos műveltséget és a polgári életben szükséges ismereteket és készségeket (Fertigkeiten) nyújtani. Az oktatás lényegesen tantárgyai között fölemlitetnek: vallás és erkölcszet, német nyelvtan írás és olvasással, számolás, alaklatal (geometrische Formenlehre), történet, földírat, természetrajz, természet, ének, rajz és torna. A tan- anyag illetően megszabása által nemcsak a falusi, hanem egyszerűs-

mind a városi lakosságról is kellőn van gondoskodva.

A néptanoda egyszerű, közép- és felső-néptanoda; de itt az eredmény foka határoz, nem mint Poroszországban, hol a néptanodák osztályozása tisztán csak quantitative, az osztályok száma szerint történt.

Továbbá a kötelező ismétlő oktatás svájci példa szerint először lép föl itt.

De gondoskodik a törvényjavaslat az egészségügyi viszonyokról is. Egy új iskola építése előtt a kerületi orvos tanácsa kérendő ki; egy-egy gyermekre legalább 2 és fél köbméter tér számítandó. A kerületi orvos kötelessége évenként kétszer meglátogatni az iskolát. A törvényjavaslat gondoskodik arról, hogy a törvénynek meg nem felelő iskolák lassankint ujjakkal váltassanak föl.

A legegyszerűbb néptanoda is két osztályt foglal magában, mindegyikben legfeljebb hatvan tanuló nyerhet oktatást. A közép népiskolában a maximum 40, a felsőben 30. Az iskola fenntartása a községet terheli. Az egyszerű jövedelmi adó egy hányados része az iskola költségeire fordítatik; ehhez járul még egy külön iskolai adó és a hol a két jövedelmi forrás nem elegendő, ott az állam pótolja a hiányt.

Az iskolák általában felekezeti szintűek. A más felekezet növendékei a vallási oktatást saját felekezetüknél nyerik.

Az új száraz népoktatási törvény súlypontja a felügyeletben van. Ez legelső sorban a helyi iskola bizottságot illeti, mely a polgári község-képviselőt néhány tagjából, néhány tanítóból és a papokból áll, de ezek száma nem haladhatja meg a tanítókét. A közvetlen felügyeletet egy igazgató gyakorolja: ilyenek minden hat-osztályos intézetnél kell lennie; kisebb iskoláknál az igazgató tisztét a plébános teljesíti. Ezért a papoknak oly vizsgálatot kell letennük, mint a tanítóknak.

A magasabb hatóságot a kerületi tanfelügyelők képezik, kik „tapasztalt jeles szakférfiak” sorából nevezendők ki. E tanfelügyelők koronkint az egész kerület iskoláit látogatják meg, megvizsgálják és helyben hagyják a tanítók által benyújtott levezetéseket, gondoskodnak az üresedésben levő állomások helyettesítéséről, és tanítói tanácskozmányok által a tanítók további működését célozzák. Az összes tanfelügyelők évenként egyszer összegyűlnek, hogy az iskola ügyeiről tanácskozzanak és tapasztalataikat egymással közöljék. — A legfőbb hatóság a közoktatásügyi miniszterium.

Láthatni, hogy a népoktatási törvényjavaslat a tulajdonképeni súlypontot a tanfelügyelők „a tapasztalt jeles szakférfiak” kezébe tette. Számszor-ság ismét megmutatta, hogy a tanügyi terén üdvös és sikeres reformokat tud létesíteni; de az is igaz, hogy a világ egy fűtanodáján sem virágzik a nevelés tan úgy, mint a lipcei egyetemen.

Az egyenes államadók

1872. évre leendő kivetése tárgyában a pénzügyminiszter következő körrendeletet bocsátott ki: Körrendelet a 17 magyar pénzügy igazgatóságához:

A ház-földjövdelem s személyes kereseti adóról szól. 1868. évi XXII., XXV., XXVI. s XXXIV. törvényzikknek érvénye az 1870-ik LI., illetőleg L. és XLIX. törvényzikkben, a személyes kereseti adóra nézve az 1868-dik évi XXXIV. törvényzikkben foglalt módosításokkal együtt az országgyűlés mindkét házában 1871. évi decz. hó 24-én kihirdetett a „Budapesti Közlöny” f. évi 1-ső s mult 1871. évi 297-ik számában közzétett törvényzikkkel által, s pedig a jövedelemadót illetőleg némely újabb intézkedéssel az 1872. év végeig meghosszabbítván, szükséges, hogy az egyenes adók 1872. évi kivetése s előírása haladékl nélkül megkezdessék. — A földadót illetőleg utasítatik az igazgatóság az 1869. évi jan. 8-án 244. sz. a. kelt itteni rendeletre. A többi három adónemre nézve a kivetési munkálatok azonnal megkezdendők, minthogy az 1871-ik évi aug. 8-án kelt 40,560. számú itteni intézkedés folytán beérkezett kimutatások szerint az ezen adó kivetésekre szükséges előmunkálatok annyira haladtak, hogy a főnebbi működés akadályoknak nem lesz alávetve. Az adó kivetésnél általában azon szabályok veendőek zsinórmértékül, melyek az 1871. évi adó kivetés alkalmával követettek s nagyobb része az 1869. évi márczius hó 10-kén 8651. sz. a. innen kelt rendeletben (rendeletkötet 1869. évi pótfüzet 116. lapján) foglaltak; továbbá figyelembe veendő az azon módosítások s intézkedések, melyekkel a kezdetben hivatolt törvényzikknek érvénye meghosszabbítottott. Mi a ház- s jövedelemadó kivetésénél s illetőleg a kivetés elleni panaszok elintézésénél működő bizottságokat illeti, a pénzügyminiszterium a kivetés lehető tiszteltetését céljából az új választásokat s ki nevezéseket elkerülni óhajtván; miután a törvény a bizottságok évenkénti új alakítását határozottan úgy sem rendeli, az 1872. évi adó kivetés körüli munkálatokkal rendszerint az 1871. évi bizottságokat kívánja megbízni, minek folytán új bizottsági tagok választásának vagy kinevezésének csak azon esetben leendő helye, midőn ez valamely bizottsági tagnak kilépése, halálózása, vagy más oknál fogva mellőzhetlenül szükséges lenne, vagy az illető törvényhatóságok azt határozottan kívánják. Különben elváratik, hogy a kir. pénzügyigazgató-ságok a most említett bizottságoknak esetleg szükséges kiegészítéséről idejekorán gondoskodandak. Tekintettel azon körülményre, miszerint az alattas közegek s az adózók az adótörvények rendeleteivel már megismerkednek, s a mult évekbeli bizottságok megtartása az adó kivetést lényegesen könnyebbíti, elváratik, miként a f. évi adó kivetés gyorsan befejeztetni s minden adózával megállapított adó tartozása legfeljebb 1872. évi május hó 15-ik napjáig tudatni fog. A folyó évi személyes kereseti jövedelem s házadók kivetési munkák haladásáról havonként és pedig 1872. évi február hó 10-től kezdve s pedig mindegyik adónemről külön rövid jelentés teendő, melyből a már teljesített, s a még hátralévő munka kivehető legyen.

Legujabb

Z á g r á b, jan. 22. Zivkovits egy békéltető programot tesz közé, mely a nemzeti párt részéről javaslatba hozott összes kiegyezési határozatok revisióját hangsúlyozza és a pártok kibékeltetését célozza.

B é c s, jan. 22. Szombaton este a tenger melléki képviselők és a miniszterium közt megállapodás jött létre, mely szerint az illetők a kényszer-választási törvény és a közvetlen választások mellett fognak szavazni, a nekik viszont adandó közigazgatási engedmények fejében. Pritis ezen megállapodás céljából neveztetett ki. — Gróf Andrassy tudtul adta a lengyel delegáltaknak, hogy követeléseik méltánytalansága miatt nem pártolhatja ügyöket.

V e r s a i l l e s, jan. 22. A diplomati-ai testület meglegedését fejezte ki a kris-sis szerencsés megoldása fölött. Parlamenti és kormány-körökben a legelőkelőbb óhaj uralkodott a békés kiegyenlítés iránt. — Mint hallatszik, Thiers jövőben ritkábban fog belevegyülni a parlamenti vitákba. — A kormány Párisba költözködésének kérdése hosszabb időre elődázottnak tűnik fel.

Ujdonságok.

— A r a d v á r o s leendő polgármesterének kijelölésére nézve az eldöntés mindkét párt részéről megtörtént. A baloldal vasárnapi értekezletén N á r a y I m r e ügyvéd ur, a deák-párt részéről W e i s z K á r o l y kir. állam-ügyész ur lett kijelölve. Mindkét tisztelt jelölt ki nyilatkozta, hogy a jelöltséget elfogadja.

— S c h l a g i n t w e i t Robert tanár, ki-ről nemrég bővebben emlékeznék, már megérkezett városunkba és előadásait holnap csütörtökön és a jövő héten kedden és szerdán fogja a Lloyd-társulat termében megtartani. Jegyek előre vált-hatók Bettelheim testvérek könyvkereskedésében.

— H o l n a p csütörtökön M a r c z e l l Géza jutalomjátékául Offenbach „Perichole” ope-rette-jé, mely hétfői első előadása alkalmával átalános tetszést aratott, — másodsor fog színe ke-rülni. M a r c z e l l a társulatnak egy jeles és a közönség által is annyira kedvelt tagja, miszerint ez alkalomból őt nem tartjuk szükségesnek nagyon is ajánlani a közönség pártolásába. — A darab-ról magáról és a szereplőkről fenntartjuk magunk-nak a csütörtöki előadás után bővebben elmondani véleményünket; itt csak annyit jegyzünk meg, hogy ez operette-et a könnyed, dallamos ze-ne, továbbá a mulattató és az üres frivolitást nél-külöző sujet igen kedvelt repertoír-darabbá tehe-tik. A főszereplőknek azonban, R a d e c z k y S a r o l t á n kívül, ki a czím szerepet sikerülten és megérdemelt tetszést kőzt játszá, — ajánljuk, hogy szerepüket jobban tanulják be; mert külön-ben az előadás vottatott menete, mint az hétfőn például a harmadik felvonás étkézési jeleneténél volt, — a darab sikeréből sokat levon.

† B i r ó L á s z l ó szathmári püspök, f. hó 19-én meghalt. Hogy mennyire volt az elhunyt jötevője egyházmegyéjének, következő adatokból tűnik ki: 87 szegény árva tanulóknak ellátására évnegyedenkint 2500 frtot fizetett, azonkívül a házi szegények felségelésére évenként 18,000 frtot osztott ki. Béke hamvaira.

* A s i k a s z t á s o k, váltóhamisítások és hasonló kedélyes dolgok tényleg elrémítő mérv-ben szaporodnak, tanúságot téve társadalmi viszonyaink kóros állapotáról. Honnét ezen erkölcsi ra-gály? kérdi a „Delejtű.” A rendkívüli fényűzés és föltűnési viselkedet okozza-e, vagy a hiányos és ferde nevelési rendszer, avagy mindkettő együtt-véve szüli-e az áldozatokat a fenytő törvényszék számára? Azt hisszük, hogy e tényezők öszműkö-déséből származik az a sok dráma, melyekről lap-jaink majd minden héten szólnak. Egy fiatal em-ber: pár évig dandy-szerepet visz a főváros előke-lőbb körében, a nemzeti színházban támlásszékről lorgnetirozza estéukint a hölgyvilágot, minden föl-kapott egyetlenben tag gyanánt szerepel, pompás garcon-lakást és természetesen maitresse-t is int, míg egy szép reggelen aztán szárazon registrálják a lapok: „X. Y.” váltóhamisítás és sikkasztás mi-att közelebb átdatott a büntető törvényszéknek. „Nem megdöbbenőn szaporodnak-e pár év óta ily esetek? A nagy luxus mellett, a kereskedelmi üzérkedés terén beállt szédelés is megteszi a ma-gát a corruptió terjesztésére. Vegyük egy hiva-talnokot, vagy egy részvénytársulat vagy keres-kedő háznál alkalmazott egyént. Másfélszer, 2 ezer, harmadfélzer forint fizetettel Pesten csakis odáig nyújtózkodhatik az ember, ameddig a takaró ér. A szó szoros értelmében vett legszükségesebb ki-adások futják csak ki ennyi pénzből. Aki azonban játsza az urat, mint a fővárosban ezer meg ezer ember, akinek jövedelmi forrása fölött „sűrű ho-mály borong” — az ott kap a pénzen, hol hozzájut-hat, előbb váltók — aztán váltóhamisítások útján. Hány existenciát tett már tönkre és fog még tönkre tenni az a brillírozási viselkedet, mely annyira benne fekszik a magyar vérben.

* R e n d k i v ü l i e l ő l é p t e t é s a h o n v é d s é g n é l. Mint halljuk, írják Pest-ről, azon rendkívüli előléptetés, mely husz új hon-véd zászlóalj-keret felállításá folytán szükségessé lőn, február 1-én fog a hivatalos lapban közzété-tetni. Összesen mintegy hatvanra menend az elő-léptettek száma és pedig tizenkilenc századosi s a többi főhadnagyi és hadnagyi kinevezetés lesz. A kinevezendők tisztak jelentékeny része a közös hadseregből lép át a honvédségbe.

* T e g n a p i l a p u n k b a n tévesen közöltetett, hogy M e d v e M i h á l y, helybeli lakos és könyvvezető nevét Medvérsé változtatta, s kérjük azt M e d r e s y r e kiigazítva olvasni.

* Grillparzer Ferencz meg-halt jan. 21-én délután Bécsben. Még csak pár nap előtt halmozták el kitüntetésekkel (többi köz-a bajor király is) 81-ik születés napja alkalmából. Nem is kinos betegség, hanem agkori elgyön-gülés vetett véget az ősz drámaköltő életének. Epen egy évvel ezelőtt Bécsben nyilvános ün-nepélyen ülték meg 80-ik születésnapját. Szü-lelett 1791-ik január 15-én Bécsben. Drámái közt van egy, mely Bánk-bán történetét tárgyalja „Urának hü szolgája” („Ein treuer Diener seines Herrn”) czim alatt, s egy pulya férfit mutat be Bánk-bánban, ki neje meggyaláztatása daczára is hü a királyi családnhoz. Atalában Grillparzer többet bókolt a hatalmasságoknak, mint a szabad-elvűségnek, a min senki sem csodálkozhatik, ha tudjuk, hogy meggyőződése Schmerling bálvá-nyozói közé ragadta. Sok szép közl-ménye közt van egy verstűzer is, melyben az osztrák hadsereg dicső tetteit énekl meg, s Radeczky 1848-iki se-regére azt mondja benne: „Táborodban Ausztria van!” Mint hivatalnok, legtöbbit a pénzügyminiszteriumnál foglalkozott, s mint levéltári igaz-gató Hofrath czímmel 65 éves korában nyugal-mazták. Már évek óta visszavonult a színpadtól s a bécsieknek nem engedte meg, hogy darabjait lássák, mert „Jaj annak a ki hazudik” czimű da-rabját 1838-ban igen rosszul fogadták, s csak 1868-ban engedte meg, hogy „Esther” czimű tö-redekét Laube színe hozza. Drámái következők: Ahnfrau. — Sappho. Arany gyapju. — Ottokár szerencséje és vége. — Urának hü szolgája. — A tenger és szerelem hullámjai. — Az álom élet. — Jaj annak aki hazudik. — Libussa. — Testvé-r-czivódás a Habsburgsaládban. — Esther. Mint lyrikus is említés érdemel.

* N i n c s e n e k h i v a t a l o s ó r á k a k i r. b i r ó s á g o k n á l. Ily czim alatt a következő felszólalást tesz a „Hon”: A királyi bíróságok életbe léptek és működnek a nélkül, hogy a hivatalos órákra nézve akár az eddigi szó-kás, akár új beosztás iránt valami határozatotott volna. Egy ily új államintézménynél mint a kirá-lyi bíróságok, nálunk, ahol egyrészt az eddig fenállott municipális törvényszékek hivatalos órai minteddiggi gyakorlat, más részről az államhivata-loknál kivétel nélkül megállapított más beosztásu hivatalos órák mint két egymást kizáró alternati-va, a bírói személyzet, de még inkább a felek által egyaránt irányadónak látszhatik, — épen a fe-lek érdekében mulhatlanul szükséges, hogy a bi-rói hivataloskodás órai meghatározottassanak. Ami a bírákat illeti, a hivatalos szobák fűtésére meg-kívántató fa mennyiség a délelőtt vagyis 8-tól 2 óráig való időtartam szerint van kimérve, világí-tást pedig, mely a délutáni órákban még néhány hónapig szük-eges, épen nem kapnak. — Már most mi következik ebből? — Az, hogy a hiva-los órák 9-től 12-ig tartó időre reducáltatnak, mert arra, hogy a hivatalnok d. u. 2 óráig marad-jon a hivatalban — nincs utasítás, tehát erre nem kötelezhető, — délután pedig fűtés és világítás nélkül nemcsak nem tartozik, de nem is képes hi-vataloskodni. Ebből már könnyű levonni a fe-lek hátrányát, s ulyis elég nagy számmal lévő hátralelékek szaporodását. Ha már a miniszter nem intézkedett, az elnököknek lenne kötelességük a hivatalos órák iránt utasítást kérni. Az igazság-ügyminiszter e felszeg és abnorm állapotban a hivatalos órák meghatározása által mielőbb segít-hetne.

* V é g ü n k v a n! Castro Giovanni, tali-án jós megjövendő, hogy a föld 1877-ben (leg-főllebb 1878-ban) elpusztul. Egy rettentő világtest neki vágat törékeny globusunknak, carambolázik vele s izre-porrá töri, mint valami rozsz poharat. A „Magyar Állam” már javaslatba hozza, hogy üd-vös lenne országos bűnbánatokat rendezni, ne-hogy készületlenül találja bűnös lelkeinket ez a carambole!

* A „S z é k e l y H í r l.” közli: Báthori István és Finta József két nővér tartván feleség-ül ugyanazon telken, s illetőleg fedél alatt, egy pitvar által elválasztott szomszédos szobákban laktak. Finta néhány héttel ezelőtt igen kemé-nyen kezdé feleségét examinálni az udvaron, miért is Báthori, mint jó sógor, védelmére kelt; de e miatt aztán a két férj kapott rutul össze. — Finta, mint hajdan jó Kinizsinek a törököt, két nagy késsel felfegyverkezve rohanta meg Báthorit, de ez kemény gyerek lévén, ki nem szokott árnyé-kától megfélemleni, sértetlenül elvette Fintától a disznóölésre szánt gyilkos eszközöket, s azokkal szobájába távozott. De a bosszus Finta is nyom-on követé őt, s benn birokra került a dolog, azonban most is utóbbi huzta a kurtát. Újabb támadásra készült tehát, s Finta szobájában álló fegyverét ragadva, támadott Báthorira. Most ez sem vevén tréfára a dologot, becsukta ajtaját, s a dühös atyafi pedig két óráig tartotta lármás ostromzár alatt a congenérét, míg végre ez megúván a hosszas vára-kozást, felnyitá az ajtót s a puskával berohanott egy gyors macskaugrással nyakonesipte, s pil-lanat alatt megfegyverteleníté. — A puskát is, mint corpus delicti, megtartván magának, a me-rénylőt kilökdöste szobájából, ki utóljára is lát-ván gyengébb voltát, egyidőre meghuzta magát. E héten a helyi szántóvetők nagy csehgyűlést tartottak, s ott elevenefttetett fel az esemény. A cseh, mint védtörvényszék, az ügyet megvizsgál-ván, a csehmaster, mint supremus judex, ítéletet és pedig elmarasztó ítéletet hozott, megbüntetvén 5 erős frtig — Báthorit, azon okon: hogyan merészelt mást fegyvereitől megfosztani. A „Sz. H.” mint a jogászegylet lapja, érdekesnek és ta-nulságosnak tartá, a fontos jogi kérdést a jogász-világ köztudomására hozni, s a szegelyi jelentőségű nevezetes döntvényről értesíteni.

— S z i n h á z. Ma szerdán, január 24-én, 5-ik bérlet 8-ik sz. alatt adatik: „TERMÉSZET ÉS MŰVELTÉSGÉ, vagy: A KÉPMUTATÓK.” Vigjáték 4 felvonásban, írta Albi, ford. Balogh István. — Kezdeté 7 órakor.

A m. kir. nagyvárad postagazgatóságától kö-vetkező sorokat vettük:

Az „Alföld” 9. számának ujdonsági rovata alatt foglalt azon cikkekre, miszerint a csabai posta-

hivatal eléggé keményen meg nem róható botrá-nyos hanyagságot követett el, midőn a vasuti vo-nat elakadását látva, észébe nem jutott, hogy a postát kocsin vagy szánon Aradra beszállítsa, — az a válaszom, hogy előttem fekvő számos jelenté-sek szerint, épen az alföld vidékein, nem egy ko-csin vagy szánon, hanem két sőt néhol 3 napig ló-háton sem lehetett közlekedni. Megtörtént az is, hogy alig 8 mértföldnyi távolság beutazására, min-denféle segély igénybevétele mellett is 48 óra volt szükséges.

A postaközegek már rég utasítva vannak, hogy közlekedési fennakadások esetére legalább a levélpostát, ha kerüléssel is, szóval a lehetőségig odábbítani törekedjenek, miután a posta-kincstár e tekintetben nem kimél költséget. De a nagy ha-vazás által az országutak is járhatlanokká váltak és a csabai postahivatal, miután a vasuti közegek által azon tudósítást nyerte, miszerint a vasuti köz-lekedés 24 óra alatt helyreáll, nehogy az elkül-dendő postát az eltévedés vagy fennakadás veszé-lyének kitégye — visszatartotta.

Egyébiránt hasonló esetekben a politikai hatóság érdekében fekszik, sőt kötelessége közrehatni, mert az egyes postaközegek magában mitsem tehet; jelen esetben pedig, miután a politi-kai hatóságok átalakuló félben vannak, segédkezet nem nyújthattak, sőt egyetlen politikai közegnek sem feködt érdekében a közlekedés helyreállításá-nak ügyét magáévá tenni.

Nagyvárad, 1872. jan. 18.

Z o b e l.

(Miután az igen t. postaigazgatóság fennebbi sorokban biztosítja a közönséget, miszerint a pos-taközegek utasítva vannak, közlekedési tennaka-dások esetére legalább a levél posta odábbítá-sát minden lehető uton és módon eszközölni, a pa-naszunkra beküldött válasz teljes megnyugvásunkra szolgál.

S z e r k.)

Az aradmegyei takarékpénztár a takarék-pénztári betételeket 6%-kal ka u t a n t a t j a. A számitol naponta piaci és telepitett váltókat, elő-legez értékpapirokra és nyers terményekre, min-denemű állam- és értékpapírok megvételé és el-adását a pesti és bécsi börzén a legillendőbb felté-telek mellett eszközöli.

Közzgazdaszat.

S z ö l l ő s i n k á l l a p o t a. Nem tartom alaptalannak nagyobb szőlőbirtokosainknak aggo-dalmait a hegyiszőlők jövőjét illetőleg, mert hogy is remélhetni ott lendületet, a hol a hiányos mu-nka bére, a trágya és karó ára mindinkább emel-kedik s hol az elemi csapások majdnem napiren-den vannak. A mostani kemény idők is szőlőhe-gyünk nagyobb részén annyira megrongálták a fedetlen szőlőknél (s kevés helyt fedettek az idén) a szemeket, hogy keresztet vehetünk a jövő év reményeire. — Ez ugyan nem farsangi irány, de hogy is várhatni tőlünk másfelé, mikor más parancsolja a nótát szatán kell tánczolniunk; hja! ha egyszer a mi nótánkat huznák s kereskedő uraimék apróznák, a vigját akkor meg a mi he-gyeink visszabangoznák, hogy: „ne sirj babám ke-servesen, majd meg segít az Uristen!” Most csak:

Apa recse
Laptye dulse
Frnza vergye
Vin hej dulse!

Pankotai szőlőhegy, 1872. jan. 19-én.

R o c h e l K á r o l y.

A d o h á n y t e r m e l é s i k i s é r l e t Ausztriában teljesen eredménytelen ma-radt. A bécsi kormány 1870 óta igyekezett a do-hányültést meghonosítani a lajtántuli tartomá-nyokban, több termelőnek adott engedélyt, de mindössze négyen adtak be használható dohányt és pedig egészen 1616 fontot, melyért a kinc-szár 132 frtot fizetett; még a beváltott s drágán fizetett levelek is rosszabbak a legközönségesebb magyar kapadohánynál; a többi termelőké egyál-talában használhatlan. Az osztrák kormány ezek után elhatározta, hogy föl hagy minden további kísérlettel.

Üzleti tudósítás.

A r a d, jan. 23.

(I. L. K.) A mai új-aradi hetivásáron legin-kább a buza és kukorica volt képviselve.

B u z a minőség szerint köblönként 13 frt 20 — 50 krral vétetett.

K u k o r i c z a köble 6 frt 80 kr. — 7 frt.

S z e s z fokonzint hordóstól 57 és fél — 57 és háromnegyed kr.

Távirati tudósítás.

a bécsi börzéről 1872. január 23-án.

10% Metaliques . . .	62 30	Hitelintézet	343. —
Nemzeti kölcsön . . .	72. 90	Váltó Londonra . .	113.35
1860. évi kölcsön . .	105 50	Ezüst	114. —
Bankrészevény	8. 61	Arany	5.49
20 frank-darabok 9.17.			

A szerkesztésért felelős: Bettelheim Vilmos.

Nyilttér.

Derksen József

tör. szultán lovarda igazgatójának igazgatása alatti császári ottomani lovartársulata.

Ma, szerdán, először: nagy női előadás, mely-ben a hires francia bohócok Rocré és Picardi fivére, továbbá Lawrance, ennek két gyermeke, és Edgar bohócok kivételével, csupán csak a lo-varda női személyzete fog működni. Kezdeté 7 órakor.

A vételáron 30 %-kal olcsóbban!

Végleges eladása

minden szövetkészleteknek

DEUTSCH MORITZNÁL

a „Pest-városához“ címzett áruhelyiségében a kolostor-épületben.

Ruhaszövetek, ruhaflanellék, fekete és színes selyem szövetek, perkálok, fehér és színes barchettek, ananas-kendők és wattmoll kendők mindenféle nagyságban.

Férfi és női pamutszövetű fehérművek, mint corsettek, nadrágok, szoknyák, háló- és reggeli főkötők, harisnyák és lábbeliek, flanell és duxer mellények és alsó nadrágok.

Ágyterítékek és matrácok.

Csinvat, vászon és butorszövet, velencei és gobbelin butorgarnitúrák.

Legujabb női paletók.

Mindenemű vásznak, ugymint fonál, creas, hollandi, irlandi és rumburgi vásznak, és asztalkészletek, nemkülönben ezen szakmába vágó mindenemű cikkek

jelentékenyen lesszállított áron kaphatók.

36-9-50

Román-Pécska mezővárosában az

országos vásár

folyó 1872-dik évi január hó 28-dikán fog megtartatni.

66-1-2

NÉMETH ELEK,

köz- és váltó-ügyvéd,

56-2-3

értesíti a t. cz. közönséget, miszerint fiókirodáját Borosjenőben vár-
uteza 443. számú házában az új városház átellenében f. évi február 1-én
megnyitja, s annak vezetésével Suhajda Antal urat megbízta.

Tökéletes végeladás.

Alólírott nál az üzlet felhagyása miatt a kész-
letben lévő minden árucikk, még a legkelen-
dőbbek is, mint: cukor, kávé, rizs, mindennemű
fűszerek, tea, rum, különféle finom édességek,
rendkívül olcsón

vételáron alól

eladatnak, az összes még új, s igen jó karban lévő
bolti állványok és szekrényekkel együtt.

Lustig Zsigmond

fűszer kereskedése főtérr, 21-ik szám,
saját házában.

65-1*

Kovaszinczi

t. cz. szőlő birtokosok illően felhivatnak, hogy hegybéri (kupa pénz)
tartozásukat vagy alólírtnál mindenkor d. u. 2-3 órákor, vagy Kova-
szinczon a hegyjegyző urnál 8 nap alatt annál bizonyosabban lefizessék,
minthogy ellenesetben minden adós okvetlenül be fog pereltetni.

Arad, 1872. január 23-án.

Tarjányi,

hegykapitány.

Kereszt-utca 12-ik szám.

67-1-3

129. sz.

Hirdetmény.

63-1-3

A csálai erdő 1871. évi aszfalgásában készített és a csálai erdész-
laknál, valamint az erdő-utca végénél összerakott 1096 öl tölgyhasábfá-
eladására felsőbb helyen elrendeltetvén, ezennel közhirre ad-
tétetik, miszerint az ölenkénti és nagyobb mennyiségbeni eladás az
Aradon létező m. k. k. ménes uradalmi pénztárnál az uri-utca 8-ik
számú hivatali helyiségekben kész pénz fizetés mellett eszközöltek.

A tölgyhasábfá ára ölenként 11 frt 50 kr.

a dorongfának „ „ 8 frt 50 kr.

Aradon, 1872. évi január hó 20-án.

M. k. k. ménesi tisztartóság.

57-2-3

Hirdetés.

Csanád megyében fekvő Kaszaper pusztája községben, egy 10 öl
hosszú, és 5 öl széles, 5087 frt. 59 krra megállapított iskola lévén épít-
tendő. E végett pályázat hirdetettik. Felhivatnak tehát mindazok, kik
erre vállalkozni kívánnak: hogy ebbeli ajánlatukat Aradon kereszt-
utca 38-ik szám alatt Babó Imre iskola székéi elnök urhoz folyó évi
március hó 1-ső napjáig benyújtsák, ahol a tervrajzot és költségve-
tést is megtekinthetik. Megjegyeztetvén hogy a szükséges téglá-anyago-
kat a hely színére a község állítván elő; azok a költség vetésből levo-
nandók lesznek, és a vállalkozó, ovadéku 5 %-ot kész pénzben, vagy
hason értékben adni tartozik.

Arad, január 20-ikán 1872.

Az iskolaszéki elnökség.

Pályázat.

62-1-3

Az Arad-Szt.-Mártoni községben megürült I-ső osztályú tanítói
állomás betöltésére folyó év február hó végeig pályázat hirdetettik. —
Az üresedésben lévő állomással egybekötött jövedelmek:
210 frt pénzben; 20 pozsonyi mérő buza; 8 öl kemény tűzifa.
Szabad lakás, egy szoba és konyhaból álló.
Folyamodók, kikben a német nyelv tökéletes jártassága kíván-
tatik, folyamodványaikat, képzettségükről tanuskodó bizonyítványaik-
kal együtt, fent kitűzött határidőig a Szt.-Mártoni iskola-széknek be-
terjeszteni sziveskedjenek.

Kelt Arad-Szt.-Márton, január hó 21-kén 1872. (per Kurtics.)

Hunyady János,
szt.-mártoni plébános.

9/1872. k. m.

Hirdetmény.

58-2-3

Csanádmegye közgyűlésének 3137/1871. sz. a. kelt végzésével a
megyei országutakra engedélyezett fed-anyagok szállítására ezennel
pályázat nyitattik, és pedig:

1. 169 1/4 tömör öl az apátfalvai porondnál termelendő kavicsos homokból a makó-h.-m.-vásárhelyi út makói szakaszára a margitai lapos észak-keleti széléig 2712 f. öl hosszban termelés- sel együtt	3729 frt.
2. Ugyanonnán a makó-palotai utra 171 tömör ölet a dái tanyától a palotai határig 5578 öle . . .	3220 „
3. A Sajtényban kitermelve lévő kavicsos ho- mokból a palota-mezőhegyesi utra 360 tömör öl 5760 f. öl hosszban	10800 „
4. A batonya aradi utra arad-gáji kavics tele- pekből, — és pedig 127 tömör öl a batonyai szélmalom- a basarági pusztáig 2030 f. öle és a tornyai határ- ban lévő egész vonalra 53 1/4 tömör ölet 2135 f. öl hosszban	10671 „
Osszesen	28420 frt.

Felhivatnak a pályázni kívánók, hogy zárt ajánlataikat a vállá-
lati összeg 10 %-ának, mint bánompénznek letétele mellett az alispáni
hivatalhoz f. évi március hó 1-ig nyújtsák be; későbbben érkezett
ajánlatok el nem fogadtatnak.

Az ajánlatok külön vagy tételesen együttesen tehetők; a fel-
tételék a megyei mérnöki és jegyzői hivatalban bármikor meg-
tekinthetők.

Kelt Csanádmegye állandó választmánya közmunkaügyi szak-
osztályának Makón, 1872. január 11-én tartott üléséből.

Dedinszki József,

alispán.

450/95. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az első Erdélyi vasút főigazgatósága az arad-gyulafehérvári és
petrozsényi vonalak mentében folyó 1872-ik év tavaszán szállítandó
3000 öl 36 hüvelykes kemény tűzifa szállítása iránt pályázatot nyit.

A lepecsételt ajánlatok „fa-szállítási ajánlat“ felirattal ellátva
folyó január hó 25-ig a főigazgatósághoz Pestre (Rudolf rakpart 9. sz.)
küldendők be.

Bánatpénz gyanánt a szállítási összeg 5 %-a melléklendő.

Kelt Pesten, 1872. évi január hó 12-ikén.

Freund.

Figyelmeztetés.

Szabad kir. Arad város köztörvényhatóságának választás alá
eső bizottsági tagjai megválasztatván, választott bizottsági
tagok lettek:

A z I-ső kerületben:

Hirschmann József, Rózsa János, Chorin Ferencz, Grünwald Fe-
rencz, Domány József, Prinner Károly, Bánhidy Béla, Darányi János,
Robitzek Ágoston, Pollák Ignác, Rosenberg Lipót, Gruits János,
Szontag Gyula, Krönberger Dávid, Herz Antal.

A II-dik kerületben:

Páris János, Weszeli Ferencz, Wallfisch Pál, Náray Imre, Prin-
ner Samu, Joannovits Péter, Schenovitz Frigyes, Floreszku Péter, Pet-
rovits Tivadar, Dániel Béla, Zipszer Antal, Blau Henrik, Jamnitzky
Antal, Péterfi Antal, Tiszi Lajos, Rauner Miklós.

A III-dik kerületben:

Papp János, cipész, Lestyán János, Papp Sándor András, Cso-
bán Mihály, Reicher Béla, Hamedli Ferencz, Limbeck József, Bércz
Alajos, Csázy István, Draskovits Ferencz, Ósz Szabó István, Brasso-
ványi Endre, Mezey József, Konstantini Imre, Török Márton, Csernus
Mihály.

A IV-dik kerületben:

Dániel Lázár, Spilka László, Nikolits Péter, Bettelheim Vilmos,
Goldscheider Henrik, Tiszi Lajos, Kristyó Zsigmond, Brunhuber
Nándor, Schváb Ferencz, Nachlovsky József, ifj. Rochel János, Brül-
Lipót, Traytler Lajos, Gantner Antal, Schiller Károly, Simay István,
Kugler József, Wolf András.

Mi is midőn köztudomásra hozatnék, egyszersmind a már foly-
zó 7-ről kiadott értesítés kapcsán újból is figyelmeztetik mindenki-
t, hogy a választási eljárás vagy megválasztott tag elleni felszólamlás ol-
a választástól számítva 15 nap alatt, vagy is bezárólag folyó hó
30-ik napjáig az igazoló választmányhoz (Freyberger-ház I-ső eme-
let, főjegyzői hivatal) nyújtandók be, és a felszólamlásra kitűzött ha-
táridő utolsó 3 (folyó hó 28. 29. 30.) napján át, mindenkor d. u. 3-
óráig nyilvánosan tartandó üléseken hozott határozatok a kézbesítéstől
számítandó 15 nap alatt a bíráló választmányhoz föllebbezhetők.

Az 1870. évi XLII-ik t. cz. 20. §-a szerint bizottsági tag nem
lehet:

- a) ki írni és olvasni nem tud.
- b) a ki a város területén legalább két év óta nem bir, vag-
ugyanannyi idő óta nem lakik és adót nem fizet.
- c) a ki a város közjavádmait haszonbérli, vagy a törvényhat-
sággal más számadási viszonyban áll.

Kelt szab. kir. Arad város közgyűlésének 1872-ik évi Január hó
17-én tartott üléséből.

Kiadta

Farkas Menyhért,

h. főjegyző.

59-2-3